

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nr.10
OKT.
1974

Ved Kammeraternes Hjælpefonds møde på Kegnæs sidst i september overrakte førstelærer P. Mahler fonden en ny navneplade til feriehemmet. Den er smukt udført af ham selv. Fra v.: P. Mahler, fru Solveig Skjøtt (der er det nyeste medlem af bestyrelsen) og fru Hoffmann

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

Stiftet 1945

PROTEKTOR: HDS. KGL. HØJHED PRINSESSE MARGARETHA

Henvendelser om hjælp i henhold til fondens fundats rettes til medlem af bestyrelsen, politiassistent S. Julsgaard Larsen, Boeslundevej 1, 2700 København, Brønshøj, tlf. (01) 71 72 72.

Henvendelse ang. feriehemmet på Kegnæs rettes til skoleinspektør Johs. Fosmark, Frederiksborgvej 109, 2400 København NV.

Medlemmer: Iflg. fundatsens § 4 kan som medlemmer af fonden kun optages danske statsborgere, der grundet aktiv indsats i frihedskampen i besættelsestiden har været indsat i danske eller tyske fængsler eller i danske eller tyske fange- eller koncentrationslejre. Danske sydslesvigere, der ikke har dansk indfødsret, men i øvrigt opfylder betingelserne, kan også optages, ligesom personer med norsk indfødsret, der har været bosiddende i Danmark og har øget aktiv indsats i frihedskampen, også kan optages som medlemmer.

Formål: Iflg. fundatsens § 14 skal de midler, fonden har til rådighed til uddeling, fortrinsvis komme deporterede, sekundært alle de, der som følge af deltagelse i frihedskampen har været arresteret og interneret, til gode tilligemed disse sidstes efterladte. Kammeratskabshjælpen ydes til: 1) Kammerater, hvis helbred på grund af frihedskampen har lidt sådan skade, at de ikke økonomisk er i stand til at give deres børn den uddannelse, som de ellers ville have fået. 2) Børn efter faldne kammerater. – Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give børnene en uddannelse som den, deres fader ville have givet dem, hvis han var blevet i live. 3) Tilskud til særlige formål udover de ovenfor under 2) nævnte til kammeraternes enker og børn. 4) Tilskud navnlig som hjælp til studieophold, rekreationsophold her i landet eller i de andre nordiske lande – og andre lignende øjemed.

Forretningsudvalget:

Formand: General Fl. B. Larsen, Kongstedgård, 4293 Dianalund
Tlf. (03) 56 02 07

Næstformand: Konsul, advokat Kaj V. Dahl, Borgergade 23 B, 8700 Horsens
Tlf. (05) 62 39 91

Kasserer: Bankprokurist Olav Holst, Bengtasevej 6, 2900 Hellerup.
Tlf. HE 77 80

Sekretær: Skoleinspektør Johs. Fosmark, Frederiksborgvej 109,
2400 København NV. Tlf. skolen 10 54 21, privat 10 41 28.

Politiassistent S. Julsgaard Larsen, Boeslundevej 1, 2700 København, Brønshøj
Tlf. (01) 71 72 72.

Den øvrige bestyrelse består af:

Direktør, civilingeniør
Mogens Dyre, Gildbækhus,
6430 Gildbo pr. Nordborg
Tlf. (04) 45 12 32

Overpostbud E. Holger Grome,
Tårnby Torv 24, 2770 Kastrup
Tlf. (01) 50 33 86

Bankprokurist Olav Holst, Bengtasevej 6,
2900 Hellerup. Tlf. HE 7780

Rektor Paul Holt, Præstevangsvej 35,
8210 Århus V. Tlf. (06) 15 48 05

Direktør G. Jespersen,
Herning Klædefabrik, 7400 Herning
Tlf. (07) 12 11 84

Oberst K. Kjeldsen, Rollosvej 3,
5200 Odense V. Tlf. (09) 12 66 03

Tandteknikermester Leo Kæraa,
Banegårdspladsen, 8000 Århus C
Tlf. (06) 27 04 28

Arkitekt Ove Chr. Lembcke,
Brødregade 19, 8900 Randers.
Tlf. (06) 42 51 30

Aut. vand- og gasmester Johs. Loft,
de Mezasvej 18, 8000 Århus C.
Tlf. (06) 13 57 23

Førstelærer P. E. Mahler, Ebberupvej
5631 Ebberup. Tlf. (09) 74 12 15

Kontorchef O. Olesen, Leonorasvej 8,
9000 Hasseris, Ålborg. Tlf. (08) 18.04 51

Provst Poul Riis,
Herrestræde 1, 4200 Slagelse.
Tlf. (03) 52 05 33

Solvejg Skjøtt,
Ibstrupvej 25, 2820 Gentofte,
Tlf. GE 71 87

Fhv. justitsminister Knud Thestrup
Rosenvængets alle 10, 2100 Kbh. Ø
Tlf. Øbro 4172.

Bladet »PIGTRÅD«

Organ for og udgivet af Kammeraternes Hjælpefond. Udkommer med 11 numre årligt.

Ved bestilling af abonnement benyttes girokonto nr. 780.

ANNONCER:

Ekspedition, abonnements- og annonce-afdeling: Grenågade 14, 2100 København Ø. TRia 888 (kontortid 10–12, lørdag lukket).

Ved indbetaling for annoncer benyttes girokonto nr. 5 55 38.

Eventuelle fejl i besørgelsen af bladet rettes lettets og hurtigst ved henvendelse til udleveringspostkontoret.

REDAKTION:

Ansvarshavende redaktør:
skoleinspektør Johs. Fosmark.
Frederiksborgvej 109,
2400 København NV.
Skolen: 10 54 21. Privat 10 41 28.

TRYK:

Midtsjællands Bogtrykkeri ½
Tølløse.
Telefon (03) 48 51 57.

INDHOLD:

Ny formand for Kammeraternes Hjælpefond	163
Da det danske politi blev overfaldet	167
Varm drøftelse af byggeri i Hadsund	169
Der bygges i Hadsund	171
50'erne fra Porta	171
Frøslev, barak 14, stue 10	173
Odense-afdelingen 30 år	173
Gestapofangerne	177
Runde dage	177
Ikke støjende naboer til Ryvangen	177
Hiltgunt Zassenhaus i København	180
Causeri om spionage	180

Ny formand for Kammeraternes Hjælpefond

Formand og næstformand bytter pladser. Efter godt 25 år som formand for fonden har konsul Kaj V. Dahl ønsket at trække sig tilbage. Han fortsætter som næstformand og den hidtidige næstformand, general Fl. B. Larsen tiltræder som formand.

**Kammeraternes Hjælpefond
holdt møde på Kegnæs
lørdag den 28.9.74**

Mødet startede i feriehuset, fortsattes og afsluttedes i restauranten ved det gamle færgeleje i Mommark. Der var stort fremmøde.

Formanden, konsul Kaj Dahl, indledte med at byde velkommen. Han havde fornylig fundet en meget lille protokol frem med beretning om et møde i Fredericia den 7.10.45. Punkt 4 på dette møde var planer om oprettelse af en hjælpefond for tidligere kz-fanger. Flere af deltagerne i mødet indtrådte i Kammeraternes Hjælpefonds bestyrelse. Fonden stiftedes kort tid efter. Allerede i lejrene havde flere kammerater drøftet ønskeligheden af at organisere kammeratskabshjælp.

Fonden har forlængst passeret de 2 millioner i hjælp.

Den fungerende kasserer, bankprokurist Olav Holst fremlagde en oversigt over fondens økonomi pr. 15.9.74. De største udgifter var hjælpesager, 4- maj-dagen i Ryvangen samt driftsudgifter ved Feriehuset på Kegnæs.

Forretningsudvalget har gennem nogle år ved juletid udsendt et brev til ca. 300, der gennem en del år har givet fonden gaver. Brevene er gennem årene forfattet af forskellige. Fl. B. Larsen fandt, at man skulle ophøre med disse udsendelser. Fosmark foreslog, at man i stedet opfordrede bestyrelsens medlemmer til hver at tegne mindst 6 nye abonnenter på bladet. Da en abonnent betaler mindst 20 kr. om året, ville tabet for fonden på ca. 2000 kr.

om året derved opvejes. Der udarbejdes blanketter til brug for bestyrelsens medlemmer.

Feriehuset på Kegnæs

Fosmark oplyste, at 37 familier havde boet på feriehuset i tiden 3. februar til midten af november 1974. Det bliver 1036

personovernatninger. Det er en stigning i forhold til året forud.

Arkitekt Ove Chr. Lembcke, Randers, gennemgik efter tegninger, han har lavet af feriehuset, forskellige forslag til forbedringer. Direktør Mogens Dyrre sammenholdt disse planer med arkitekt Børge Andresen's og en række fremsatte ønsker. Man måtte gøre sig klart, hvad man ønsker lavet for de 50.000 kr. som Bernadottefonden havde stillet til rådighed for forbedringerne. Ønsker vi: At forebygge forfald, spare varme, gøre det bekvemmere, gøre det hyggeligere? Han foreslog, at man som det primære udskiftede alle vinduer og vindueskarme, drænnede om huset, forbedrede isoleringen og forskønnede ved maling og tapetsering. Forslaget blev tiltrådt.

Arbejdet ønskes udført i tiden 16.11.74-16.3.75. Så kan det lettest frigøres.

Den nye næstformand, konsul Kaj V. Dahl, Horsens, lykønsker den nye formand, general Fl. B. Larsen

EN HILSEN FRA . . .

RANDERS BY

Direktør Mogens Dyre i samtale med hr. og fru Hoffmann, der vogter feriehjemmet i det daglige

En make-up forberedes

Til mødet forelå tre store tegninger fra Lembckes hånd af feriehjemmet. Desuden en affotografering til hver af planerne fra Georg Andresens tegnestue til forbedring.

Mogens Dyre vil nu gå i gang med at indhente tilbud. Planen er, at vi kun skal have med een håndværksmester at gøre. Denne ene skal så drage omsorg for, at der gøres, hvad der skal gøres og i den rette kvalitet. Da arbejdet kan udføres som vinterarbejde, var man optimister, hvad priserne angår.

Under punktet hjælpe- og lånesager redegjorde Julsgaard Larsen for en del sager, der var behandlet af forretningsudvalget siden sidste møde i bestyrelsen, da de ikke kunne vente til mødet på Kegnæs.

Der var i år valg til forretningsudvalget. Nyvalgt blev Olav Holst til kassererposten. Efter indstillingen fra en del medlemmer blev fru Solvejg Skjøtt anmodet om at indtræde i bestyrelsen. Hun tiltrådte opfordringen.

Solvejg Skjøtt interesserer sig meget for hjælpearbejdet. Hun interesserer sig også meget for Kegnæs. Hun var der i sommer med sin familie, og hun vil gerne være med til at give huset en make-up. Det kan tilføjes, at hun er formand for Gestapofangernes Sjællandsafdeling. Hun besidder et betydeligt initiativ- og hun har hånddelag.

Bevæget afsked med 25 års virke som formand

Ganske uventet rejste formanden sig nu, og holdt en tale, i hvilken han nævnte navnene på de mest aktive gennem årene i fonden. Bevæget meddelte han derefter, at han, efter en formandstid på godt 25 år, havde besluttet sig til at gå af.

Da han holdt meget af fonden, ville han dog gerne fortsætte i forretningsudvalget. Dette tiltrådte man, og inden man rigtig vidste af det, var det faktisk tiltrådt af alle, at formand og næstformand bytter plads i bestyrelsen. Formand for fonden er derefter general Fl. B. Larsen.

De øvrige valg til forretningsudvalget var genvalg.

Fra mødet kan endvidere refereres, at Grome fremsatte planerne om at markere 30-årsdagen for befrielsen fra Neuengamme den 20. april lidt mere end årssdagene. Evt. kunne mødet i KH's bestyrelse holdes i forbindelse med dette stævne måske søndag eftermiddag.

Neuengammeforeningen er indbydere sammen med Kammeraternes Hjælpefond. Et udvalg, bestående af Riis, Grome og Fosmark arbejder nu videre med programlægningsen.

Skriv et brev

Det kan også tilføjes, at Fosmark foreslog, at medlemmer, der var forhindret i at give møde, i fremtiden lader sig repræsentere ved et brev på mindst 10 linjer. Man sender på den måde en hilsen til bestyrelsen og fortæller f. eks. hvad man har oplevet siden sidst. Kjeldsen oplyste, at man i hans fangeklub, 50'erne fra Porta, havde en sådan ordning. Disse breve betød meget ved deres årsmøde.

Som gæster ved mødet deltog hr. og fru Hoffmann, Kegnæs. Vi takkede for deres indsats ved i det daglige at holde rent og pænt i feriehjemmet på Kegnæs - naturligvis ofte assisteret af flinke gæster.

Grome overrakte til hver mødedeltager et eksemplar af fortsættelsen af Dødebogen fra Neuengamme. Det var en gave fra hans forening.

Det var et godt møde.

Johannes Fosmark

Den nye formand

Fl. B. Larsen er københavner af fødsel, men er med dybe rødder knyttet til Sønderjylland.

Her tog han - i Sønderborg - studentereksamen og herfra - det var fra Haderslev hentede han sin hustru, født Bussenius. Navnet er taget op af børnene.

Fl. B. Larsens liv har været i forsvarets tjeneste lige fra den tidligste ungdom, og vi, der kender ham, har altid været forberedt på forfremmelse.

Han blev premierløjtnant i 1931, kaptajn i 1942, fuldmægtig i krigsministeriet i 1940 og efter 29. august 1943 blev han

tilknyttet den militære efterretningstjeneste.

Han blev i 1944 arresteret af Gestapo og sad som kz-fange i Neuengamme til befrielsen. Han kom hjem over Sverige i Bernadotte-transporterne.

Efter befrielsen blev Fl. B. Larsen i 1947 kontorchef i krigsministeriet, oberstløjtnant i 1950, chef for 2. fodfolkspionerbaillon 1951, militærattaché i 1952 ved ambassaderne i Stockholm og Oslo, oberst og chef for hærstabens adjutanturafdeling 1956, chef for 7. regiment 1958, generalmajor og chef for region VI og for 6. division samt kommandant i København 1960, generalinspektør for infanteriet i 1961 chef for de allierede landstyrker i Jylland-Fyn og Slesvig-Holsten 1962 med hovedsæde i den gamle danske fæstnings- og garnisonsby Rendsborg og siden 1965 chef for Østre Landsdelskompani.

Han har en lang række ordener, deraf flere udenlandske.

★

DISSE LINJER giver et billede af en mand, der altid har avanceret. Men ingen af forfremmelserne har formået at gøre Fl. B. Larsen svimmel.

Gennem årene har han bevaret sin jævnhed, sit ligefremme væsen, parret med en overordentlig gennemført beskedenhed.

I bestyrelsen for Kammeraternes Hjælpefond har han altid givet sig tid til at interessere sig for sine fangekammeraters forhold, og han har altid vidt sindelag til at hjælpe, hvor der var brug for hjælp.

Hans placering som formand vil ikke være en betegnelse for passivitet, men for megen, smuk og værdig aktivitet.

F-k

Vi bragte en udførlig omtale af konsul Kaj V. Dahl i september-nummeret.

SACHSENHAUSEN-FORENINGEN

Formand: Oskar Verner, Muregade 10, 2200 København N, tlf. (01) 35 50 12

Sekretær: Rasmus Bonde Larsen, Marievej 7, 2740 Skovlunde, tlf. (01) 94 99 04

Kasserer: Banke Jung-Jensen, Skalbjergrvej 32, 5000 Odense
Peter Nielsen, Haraldsgade 3, 5000 Odense

Social oplysning: Kai Wadsbach Petersen, Guldbergs Have 29, 2200 København N, tlf. 39 77 27

Formand i Ålborg: Arnold Mathiasen, Cort Adellers Gade 19, 9000 Ålborg.

Formand i Esbjerg: Halvor Thomassen, Torvegade 159, 6700 Esbjerg. Tlf. (05) 12 87 83

Formand i Odense: Evald Lægteskov, Åsumvej 128, 2, 5240 Vollsmose. Tlf. (09) 14 34 15

TØMRER- OG SNEDKERARBEJDE

Vinduer, facadeelementer og udvendige døre
udføres i høj kvalitet og til fornuftige priser.
Tilbud uden forbindende

RIC. ANDERSEN OG SØN

TØMRER- OG SNEDKERFORRETNING

TIMRING PR. 7484 VILDBJERG

TELEFON (07) 13 15 35

Prom's Kemiske Fabrik a-s

KALVEHAVE

Tlf. 03 - 78 81 71

Da det danske politi blev overfaldet af tyskerne

30 år siden den falske luftalarm, der resulterede i, at næsten 2.000 danske politifolk deporteredes

Den smukke mindehal på Politigården i København med 155 navne på politifolk, som »I Kamp og Fangenskab og under Udøvelse af deres Gerning« mistede livet under Danmarks besættelse 1940-45 – mange er døde siden da på grund af eftervirkningerne fra opholdet i de tyske KZ-lejre eller deres deltagelse i modstandskampen.

Torsdag den 19. sept. var det 30 år siden, de tyske besættelsesstyrker opløste det danske politi. Den 19. september 1944 iværksatte tyskerne en falsk luftalarm, og under denne gik de i aktion mod politistationerne over hele Danmark.

Det lykkedes dog mange politimænd at slippe bort og gå under jorden. Der blev kæmpet ved flere politistationer, og der var tab både på dansk og tysk side.

Tyskerne gik til angreb mod Amalienborg i København, hvor en politistyrke

gjorde vagttjeneste. Men det lykkedes dem ikke at trænge ind på slotspladsen.

Efter tre timers kamp trak tyskerne sig tilbage med et tab på 16 døde og over 40 sårede. Danskerne havde fire sårede og ingen faldne. Politiet kunne fortsætte vagttjenesten ved det kongelige slot under resten af besættelsen.

»Tidsskrift for dansk politi«, der udgives af Dansk Politiforbund, Dansk Kriminalpolitiforening, Rigspolitichefen og Foreningen af politimestre, skriver i en leder bl.a.:

– Det er ikke meningen her at rippe op i alle de triste begivenheder endnu engang, men 30 år er alligevel en så tilpas rund dato, at der er grund til et øjeblik at standse op for at mindes først og fremmest de 81 gode kolleger, der mistede livet i de tyske fangelejre, og de ikke færre end 112, som senere døde i en alt for unge alder udelukkende på grund af skader og sygdom, der blev pådraget under det tyske fangenskab. Af de i alt 1.965, der blev ført til Tyskland, var der pr. 31. december 1973 endnu 783 i tjeneste, men det må tilføjes, at ikke færre end 437 af dem er invaliderede – heraf 333 med en invaliditetsprocent på 10 eller derover. Af naturlige årsager har det været let at udarbejde en statistik på basis af dem, der blev fanget i koncentrationslejrene, men man må derfor ikke glemme de mange, der pådrog sig skader og sygdomme under den illegale tilværelse her i landet.

Af samtlige besættelsestidens ofre hører politifolkene til den gruppe, der vel har været bedst stillet i relation til pensioner m.m. i kraft af, at de blev deporteret eller fængslet i deres egenskab af at være tjenestemænd. Danmark har i det hele taget givet besættelsestidens ofre en absolut hæderlig status – specielt efter de seneste erstatningslove – men penge kan ikke erstatte personlig sorg og lidelse. Forlængst har lægevidenskaben fundet ud af, at levetiden for koncentrationslejr-fanger gennemsnitlig bliver forkortet med fra 5 til 15 år alt efter udsultningsperiodens varighed og sværhedsgrad af den psykiske belastning, så desværre vil vi også i politiet endnu i en del år blive konfronteret med besættelsestidens barske virkelighed.

Niels Grunnet

Den tidligere chefredaktør for Radioavisen, Niels Grunnet, er død 72 år. Niels Grunnet blev efter 11 år ved den konservative dagspresse tilknyttet den daværende Pressens Radioavis i 1933, og nogle år senere blev han udnævnt til ansvarshavende chefredaktør. I slutningen af anden verdenskrig blev han sammen med flere medarbejdere tvunget til at gå under jorden og flygtede til Sverige, hvor han alene oprettede en fri dansk radioavis i Sveriges Radio, som forestod indtil krigens ophør.

Efter krigen vendte han tilbage til Radioavisens chefpøst, som han bestred til 1971, og gennem mange år fungerede han selv som oplæser. Siden 1957 var han medlem af Foreningen Nordens råd.

Q-TRANSPORT MATERIEL A/S

DK - 8464 GALTEN TLF. 06 - 94 32 77

**FREDERIKSHAVN
KØLESERVICE**

Autoriseret kølefirma
Salg . Service . Reparation
Telefon (08) 42 53 92

Erik Reichstein - Niels Hjørnesvej 16

Frederikshavn

SØNDERBORG SKIBSVÆRFT A/S

v/ SØREN ANDERSEN
& SØNNER

TLF. 04-421050

Varm drøftelse af byggeri i Hadsund

Fangerne finder, at man i Hadsund lægger et utiltalende pres på deres sammenslutning for at skaffe penge til en bygning, der ikke indfrier løfterne fra starten.

Gestapofangernes Sjællandsafdeling holdt en velbesøgt generalforsamling torsdag den 3. oktober i Italienssalen på H. C. Ørstedesvej.

Formanden, fru Solvejg Skjøtt, indledte med at byde velkommen. Til dirigent valgtes Arne Hedegård.

I sin beretning oplyste formanden med en vis-berettiget stolthed om en tilgang på 52 nye medlemmer. Hun udtalte gode ønsker for de forslag, fangesammenslutningen havde klar på skrivebordet til afsendelse til folketinget, så snart der var et roligere klima på Christiansborg.

De midler, som foreningen selv havde skaffet ved blomsterboderne, havde skabt stor glæde. Kammerater havde, sammen med konen, fået et hårdt tiltrængt rekreationsophold under de forhold, som lægerne havde anbefalet.

Det bliver muligt i år at uddele 15 rejser, og blomsterboden samt salget af lodsedler skulle gøre det muligt at fremsætte nye tilbud til foråret.

Modstandsplatten på vej

I anledning af 30-året for befrielsen vil flere organisationer indbyde til arrangementer. Foreningen agter at udsende Modstandsplatten. Den tænkes fremstillet i 500 nummererede eksemplarer. De vil alle blive udbudt til salg med undtagelse af 80 stk.

Der var således grund til at glæde sig over en række ting, der lykkes, men man kunne også sammenligne med nordmændene, der har indsamlet 150.000 kr. til festligheder i anledning af 17. maj.

Hadsund Bernadottegård opfylder slet ikke fangeforeningernes ønsker

Solvejg Skjøtt omtalte også de sidste begivenheder ang. rejsning af Bernadottegårde. Hun gjorde opmærksom på, at fangesammenslutningen helt havde taget afstand fra Hadsund-projektet, efter at de oprindelige planer var barberet, så der nu kun var tale om rejsningen af et traditionelt plejehjem. Hertil kommer, at en behovsanalyse, foretaget af Jørgen Bøg, Ri-

be, klart siger, at folk hellere vil forblive i deres hjem end anbringes på et plejehjem. Man måtte derfor placere en del penge til dækning af hjælp i hjemmene, hvor der var behov for det.

Egen opfindelse

Man havde spurgt Danske arkitekters Landsforbund, om de to tegninger - fra Hadsund nu og før - var identiske. Svaret var blevet et klart nej. Det, der nu er påbegyndt i Hadsund, er klart deres eget, som må gennemføres uden vore midler.

Det blev oplyst, at polemikken drejede sig om et beløb på omkring 700.000 kr.

Et nyt møde i Bernadotteforeningens bestyrelse den 18. okt. skal træffe en endelig afgørelse, om fangerne kan frigøres eller ikke.

Ved det sidste møde i Bernadottefondens bestyrelse udtalte formanden prins Georg: Jeg beklager på det dybeste, at jeg har lykønsket Hadsund med den første skovl jord - den 26. sept. Jeg forsøgte at standse telegrammet, da jeg blev klar over den fadæse, jeg havde gjort - men forgæves.

Mødelokaler i Ryvangen?

Man kan nu få lokaler i Ryvangen. Det er ønskelokaler. De ligger på første etage. Der er bjælkeloft og skrå vægge. Der kan blive plads både til bestyrelsesmøder og til fester. De ligger ret nær peletonerne, og det betyder, at man f. eks. en mørk vinteraften skal have mod til at vandre ret langt bl.a. gennem en lille, mørk lund. Men der er dog mulighed for at der kan ske et bytte til en anden beliggenhed.

Formanden oplyste, at hun nu havde virket i 2 år. Hun fandt, at det var 2 begivenhedsrige år. Hun takkede for den hjælpsomhed, hun havde modt.

Til bestyrelsen genvalgtes fru Solvejg Skjøtt med akklamation. Nyvalgt blev politiassistent Jens Thomsen med Axel Lauritzen og Helge Brink som suppleanter.

Det blev stærkt kritiseret, at et medlem af bestyrelsen her og et i Randers var til

stede, da man i Hadsund tog det første spadestik. Generalforsamlingen understregede stærkt, at man tager afstand fra deres handling, da medlemmer af bestyrelsen må være bundet af det, fangesammenslutningen vedtager.

Man opfordrede de to medlemmer til at træde ud af bestyrelserne.

Det blev oplyst, at projekterne i Roskilde gennemføres som aftalt og lovet. Der vil både blive beskyttede boliger og dagcenter.

Behovet for rekreation stærkt i forgrunden

Der drøftedes forslag til anvendelse af Bernadottefondens midler. Man var af den opfattelse, at behovet er størst for rekreativshjem og rekreativshjælp.

Et nyt medlem oplyste, at hun har to feriehuse i Sverige. Hun vil gerne stille det ene til rådighed. Det ligger 275 km fra Helsingborg, meget smukt og meget ensomt.

Axel Lauritzen agiterede for tilslutning til stævnet på Fyn. Heinrich Winter opfordrede til at møde frem til sammenkomsterne den 4. torsdag i måneden i Italienssalen. Den 28. okt. viser han selv farvedias fra fangestævner.

Som en glædelig overraskelse havde formanden sørget for en lille forfriskning til sidst. Desuden havde hun med som gave til hver mødedeltager et eksemplar af Arne Sejrs lille bog: Og derfor lever vi.

For fuldstændighedens skyld kan oplyses, at sekretæren Cai Caspersen ved mødets start oplæste en udførligt ført protokol, og at kassereren, Heinrich Winter fremlagde regnskabet, der godkendtes.

Johs. Fosmark

NEUENGAMME- FORENINGEN

Formand: Holger Grome, Tårnby Torv 24, 2770 Kastrup, tlf. (01) 50 33 86

Kasserer: E. Jakob Jensen, Fabianhus, Esrum, 3230 Græsted, tlf. (03) 29 01 49.

Næstformand: Bernth Johannesson, Kongshvilevej 20, 2800 Lyngby, tlf. (01) 87 02 64

Sekretær: Niels Otto Køster, Offenbachs Vej 27, 2450 København SV, tlf. (01) VA 2497 V.

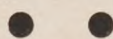
Medlemskontakt og arkiv: Alex Th. Binne-balle, Elme Alle 43, 2630 Tåstrup, tlf. (01) 99 05 52

*Kammeraternes
Hjælpesfond*

er de raske kammeraters hilsen
til de syge.

Fragtmandscentralen

a/s

Frederikshavn - Tlf. 08 - 42 16 00

Der bygges i Hadsund

To arkitekter, begge tidligere kz-fanger, beklager meget, at man i Hadsund fjerner sig stærkt fra de oprindelige planer med nyskabelsen af plejehjem under navnet Bernadottegårde

Det er med nogen forundring, at under-tegnede arkitekter - af en notits i Aalborg Stiftstidende af 6. ds. - erfarer, at et »stor-byggeri« i Hadsund skal kaldes en Bernadottegaard.

For nogle år siden, mens den ældre ordning om statsrefusion til byggeri og drift af plejehjem endnu var gældende, fik vi Boligministeriets godkendelse og projekteringsstilladelse til et projekt, omfattende en plejehjeminstitution med beskyttede boliger i Hadsund, hvor det dengang var hensigten at anbringe invaliderede fra Danmarks frihedskamp, når deres behov for pleje oversteg hvad hjemlige forhold normalt kan præstere.

En række faciliteter med særlig hensyntagen til den lidelse, som hedder kz-syndromet, var indpasset i programmet, som også skulle gælde for plejepatienter fra by og omegn.

En nydannelse planlagt

Som en nydannelse i forhold til de planer, som er blevet gennemført for plejehjem hertilands i de senere år, var der i vort projekt skabt en opdeling i mindre enheder, hvorved grupper på ikke over 20 beboere ville få deres boliger samlet om en overbygget gård, et »atrium«, hvor et kollektivt liv med fælles spising, terapi, spil, øvelser og alle slags sysselsættelse - kort sagt en slags klubliv, hvor vore syge kammerater kunne udfolde sig.

Disse ideer om flere små plejehjem i eet stort hidrører fra de tidligere fanger og modstandsfolks egne organisationer og var nedlagt i vort projekt for Hadsund. De vil nu blive realiseret i Roskilde Bernadottegaard, som vi er arkitekter for. Vi ser med glæde, at tanker som disse - mere generelt - er kommet til udtryk i Folketingets Socialudvalg og gennem den nye bistandslov, som træder i kraft næste år, se f. eks. MF Palle Simonsens betragtninger om »prestigeinstitutioner« m.m., Berl. Tid. af 10. ds.

Injuriesøgsmål

Efter nogle uoverensstemmelser med den daværende bestyrelse i Hadsundinstitutionen måtte vi overlade virkeliggørelsen af projektet til en lokal arkitekt, og bestyrelsen, med hvilken vi havde haft et

udmærket samarbejde, så længe det kun gjaldt *programmet*, fandt nu pludselig så mange fejl og mangler i vort arbejde, at den følte sig foranlediget til at antage et nyt plejehjemsprojekt af den mere gængse type. For at styrke sig i denne beslutning fornærmede de os så grundigt, at vi måtte rense os ved injuriesøgsmål.

★

Efter vort kendskab til det nye projekt er opdelingen med tre atrier blevet til en grønnegård, det fælles liv i mindre grupper henviset til en fælles sal og til de korridorer, man finder i de fleste institutioner. Den anden boligform - beskyttede boliger er borte - eller kanhænde udskudt til senere tider.

★

Vi synes, vi har grund til at undres over, at vort projekt, som Roskilde Boligselskab er i fuld gang med at realisere - i fuldt forsvarlige økonomiske rammer - ikke lader sig bygge i Hadsund. Vi har ikke patent på Bernadottegaarde, ej heller på hvad anvendelse man gør af den svenske kongeslægts familienavn og greve Folke Bernadottes minde - og det har de tidligere kz-fangers organisationer heller ikke.

Intet tilfælles med de oprindelige planer

Men med de tanker, man gjorde sig om et aflastnings- og plejested for de overlevende ofre fra Danmarks besættelsestid under nazismen har Hadsunds nye storbyggeri intet tilfælles.

Børge Andresen, Hemming Theisen, arkitekter m.a.a.

Nyhavn 47, 1051 K., den 16.9.74.

Var ofrene forgæves?

Den 23. juni var det 30 år siden, den unge modstandsmand Christian Ulrik Hansen blev henrettet af tyskerne. Sognepræst Chr. Andersen, Sanderum, skriver i »Kristeligt Dagblad« om en samtale med moderen:

– Når du ser tilbage over årene, der er gået - var det så ofret værd?

– Nej, det synes jeg ikke. For det Danmark, som Christian kæmpede for, er ikke det Danmark, vi har i dag. »Lorte Danmark« er det ikke sådan, mange unge kalder det, som han døde for?

At høre dette sved ind i hjerterødderne.

Det var jo drømmen om en ny og bedre fremtid, der bar modstandskampen. Et Danmark, hvor den enkelte var rede til at ofre for helhedens vel. Var det for naivt. Men for drømmen om et sådant Danmark blev livet sat på spil - og for ikke så få blev det mistet.

Derfor er det let at forstå, at bitterheden gnaver hos mange overlevende - vel især i de dødes mødre. Surheden har bredt sig. Mellem samfundsklasserne kæmpes der en indædt kamp for at sikre sig den størst mulige del af kagen - med organisationerne for de højst lønede som de mest griske.

50'erne fra Porta til årsmøde

Man mindedes 30-årsdagen for deportationen

50'erne fra Porta holdt årsmøde søndag den 15. september.

Der var 20 deltagere. Der kunne have været 43, men 16 havde ladet sig repræsentere ved et brev. I dette meldte de afbud. Desuden fortalte de, hvad de havde oplevet siden sidst, altså siden 1. sept. 1973. Oplæsningen af disse breve betød meget til understregningen af samhørighedsforholdet. 7 havde ikke sendt afbud.

Dagen fik sit særlige præg derved, at det var 30-årsdagen for deportationen, man mindedes. Løvrigt startede man under uret på Hovedbanegården. Man lagde blomster ved Helligåndskirken og i Ryvangen. Frokosten blev indtaget i ridder salen på Frederiksberg Slot.

Oberst Niels Berg oplyste i sin årsberetning det glædelige, at der ikke var mistet kammerater i det år, der var forløbet. Vort fællesskab er et fællesskab om begivenheder under okkupationen, sagde han videre. Nutiden samler interessen om andre forhold, hvor den enkeltes synspunkter og sympati går i forgrunden.

Om mulighederne for at fortsætte nedlæggelsen af blomster på kammeraternes grave måtte man se den kendsgerning i øjnene, at vi bliver færre og færre til at skaffe blomster til flere og flere.

For alle grave fra før 1.7.46 gælder ordningen med fredningsbestemmelserne gennem 50 år, mens andre grave er hjemfaldne efter alm. gældende regler.

Jul. Rasmussen (Ras) foreslog, at foreringen gjorde en indsats for, at der rejses et kors i Mindelunden. Hans begrundelse var, at vi lever i et kristent land. Forslaget fandt dog ikke tilslutning.

Årskontingentet fastsattes til 30 kr. Valgene til bestyrelsen var genvalg.

A. HONORE & SØN
Andrupsgade 2 - Lemvig

BONBONNIEREN
Strømgade 16 - 9800 Hjørring
Tlf. (08) 92 15 35

Stedet for lækkermunde
også for Dem.

PLEJEHJEMS GRUPPEN
HULSGÅRDSVEJ 72
TLF. 346822

MURERMESTER
V. RASMUSSEN
SJÆLLANDSGADE 109
7400 HERNING
TLF. (07) 123474

BROVST
APOTEK

BAGERMESTER
B. Nygaard
Helsingørgade 24
3400 Hillerød

A/S CARL MØLLER
Tværgade 25 - Nykøbing Fl.

MED VENLIG HILSEN
RIBE

- ÅRETS BY

GRØNDALS APOTEKET

DE FORENEDE REVISIONSFIRMAER

Tidligere
H. Hans Nordland & Arne Stentebjerg
Torvet 16 - 6700 Esbjerg
Telefon (05) 12 84 44

Gælder det moderne butiksinventar
og vinduesudstyr, ring: (01) 97 55 11
HINDSGAUL A/S
Måløv

Andelsmejeriet Hedelykke
2640 Hedehusene

FISKEEKSPORT
Anker Larsen og Sønner
Tlf. (03) 81 24 06
Klintholm Havn

Deltagerne samledes foran hotellet i Hanstholm

I tiden omkring 24/25 aug., dagen for vor transport fra Aarhus Arrest til Frøslev, samles kammeraterne fra stue 10 barak 14 i Frøslev.

I år var det 30te gang og traditionen tro holdes mødet et eller andet sted i Jylland, denne gang i Hanstholm, hvor hotel Hanstholm dannede en fortræffelig ramme om mødet.

Hvert 5te år er pigerne med, og det var således tilfældet i år. På en enkelt nær, som på grund af sit ansvarsfulde arbejde måtte melde afbud, mødte alle op.

Det blev et prægtigt møde, hvor traditionerne fra Frøslev blev holdt i hævd, dog nu genoplevet under mere komfortable forhold.

En af hemmelighederne ved 14/10s livskraft er vel nok, at traditionerne holdes i hævd.

Vor huspoet og -tegner, Jesper, havde i år forfattet »en blå bog«, hvori kammeraterne blev karakteriseret og karrikeret. Den gjorde megen lykke under middagen.

Senere blev der danset og snakket og ved midnatstid samledes man om pandekagerne og mindedes et af højdepunkterne i stue 10, når alle tiders pandekager, tilberedt af de organiserede sager, sydede på en ovn i stuens hjørne.

Aldrig før eller senere er der fremstillet pandekager, der kan måle sig med dem,

kammeraterne ved disse lejligheder mæskede sig med.

Efter morgenmaden var der tur til havnen og omegnen og efter et vellykket møde skiltes man, dog efter at pigerne havde insisteret på, at de ville være med noget oftere.

Sjakkajsen

Af slagsangen:

Nu kan vi færdes frit og farte hele kloden rundt
og nyde dagen, dog måske vi finder livet ondt,
men dengang vi var sammen hist, var vore glæder små,
og derfor kan det måske være sundt at tænke på
denne gammelkendte stemning hos de gammelkendte mænd,
der samledes bag skodderne lidt ud på aftenen,
når Olesen med forklæd' på ved ovne tryllede frem
de sprøde pandekager, som vor mor laver dem.

Gode kammerater!

Lige et par ord til orientering. Forretningsudvalget her drøftede en henvendelse fra vore kammerater i Odense – hvori de foreslår – at udskyde vort landsmøde, der normalt skulle finde sted i april måned 1975 til efteråret. Odense-kammeraterne skal til den tid fejre 30 års jubilæum for deres forenings stiftelse, og de foreslår da, at vi slår landsmøde og jubilæum sammen.

I forretningsudvalget har vi intet herimod, og hvis vi ikke hører nogle voldsomme protester, regner vi med at der er almindelig tilslutning hertil.

MED HENSYN TIL festligholdelsen af befrielsen fra Sachsenhausenlejren i DDR, da er programmet endnu ikke endeligt klarlagt.

Jeg har været i DDR i anden anledning, og har selvfølgelig talt med ledelsen fra Sachsenhausen og der kan indtil nu kun siges følgende:

Mindehøjtideligheden for befrielsen af Sachsenhausen skal holdes fra den 17. til den 22. april.

Inviteret som æresgæster bliver kun formændene for de forskellige landes Sachsenhausenforeninger, alle andre kammerater med koner og lignende vil blive indbudt til at deltage i mindehøjtidelighederne, men de må selv betale rejse og ophold dernede.

Det kan dog siges, at det vil blive meget billigt, idet man regner med et nedslag i de normale priser på ca. 50 %.

Rejsen derned skal vi selv organisere og den skal gå igennem DDR's Rejsebureau på Aleksander Plads i Berlin, da dette rejsebureau har fået i opdrag at organisere alt, hvad der hedder indkvartering og rejser i forbindelse med festlighederne i hele DDR for befrielsen. Forretningsudvalget har talt med Folketurist om sagen og vi er enige med dem om, at de organiserer rejsen her fra Danmark, da de har daglige og gode forbindelser med DDR's Rejsebureau.

Altså kammerater – I kan godt allerede nu begynde at blive enige om, om I vil deltage og så snart som muligt skal I få endelig og klar besked om rejseforhold og omkostninger.

I forretningsudvalget håber vi, at så mange som muligt vil deltage. Det bliver jo en sjælden oplevelse.

Med kammeratlig hilsen

Oskar Verner.

Værn om naturen!

O. + P.-K.

P. CHRISTENSEN
Entreprenør, aut. kloakmester

●
Tilbud uden forbindende
Nordgaardsvej 5 – Svogerslev
pr. 4000 Roskilde
Tlf. (03) 38 30 39

Landinspektør & ingeniør
LAU BØGEHOLT-LAURSEN
9575 Terndrup
TLF. (08) 335233

E. LUMBY RASMUSSEN

Tallerupvej 39

TOMMERUP

Oksbøl Trælasthandel

ROCKWOOL ISOLATION i flere dimensioner
EG OG ASK RUDEPARKETGULVE
TÆPPEVINYL og VINYLFIKLT i flere farver
DOUGLAS FYR til tag, gulv - og profileret
og pudset udførelse
MOSAIKSTIFTER i flere mønstre
GIBSONITE VÆG- OG LOFTSPLADER
FLERE TRÆPROFILER i loft- og vægbeklædning
FÆRDIGBESLÅEDE DØRE OG VINDUER
SAMT SKABSLÅGER i flere dimensioner
ETERNIT PLADER OG SKIFER i flere farver
KAMINEREDE SKORSTENSBLOKKE
PANEL-VÆGPLADER I FLERE FARVER
GLASSEREDE KLINKER TIL TRAPPE, BADEVÆR.
GORIOL IMPRÆGNERINGSVÆSKER i flere farver
T.L.C. 25 klarer problemer med stoppede septic-
tanke og vandlåse
Alt i bygningsartikler og trælast til konkurrence-
dygtige priser - Telefon (05) 27 10 27

Skanderborg Dyrehospital

HØJVANGEN 8660 SKANDERBORG

TELEFON (06) 52 08 55

SKANDINAVISK KONTROL A/S . A.L. DREWSSENSVEJ 2 .

DK-2100 COPENHAGEN Ø . TRIA 3245 . TELEX 19913

HAMMERUM EFTERSKOLE

7400 Herning

Kostskole for 8.-9.-10. kl. kan afsluttes med statskontrollerede prøver.

Alle oplysninger fås ved henvendelse til skolen.

Hans Appel

TLF. (07) 11 62 34

RØNNE PRIVATSKOLE
(selvejende institution)

Kandegade
3700 Rønne

CHR. HANSEN'S LABORATORIUM A/S

Sankt Annæ Plads 3 - København

Telefon 14 28 88

E.A.G. FODERSTOFFER
6732 GULDAGER
TELEFON (05)166233

DANSK HANDELSBLAD
Aabyhøj

SV. O. NYGAARD
Varde

STØT KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND'S ARBEJDE!
L.C.V.R
SKANDERBORG

K. LINDSCHOUW
Advokat
Skt. Knudsgade 1 - Ringsted

J. FØGE JENSEN
Skelbækgade 2 - København V

EJENDOMSMEGLER A. JENSEN
LILLE ANTVORSKOV 6
4200 SLAGELSE
TLF. (03)522995

WALTRICH A/S
Abildager 19-21
2600 Glostrup
Tlf. 96 55 88

Activ Stillads Service
Hvidovre

Veflinge Maskinværksted
v/Svend Nielsen
VEFLINGE

Gestapofangerne

Sjællandsafdelingen Ny blomstertombola

Vor næste blomstertombola afholdes i Lyngby Storcenter i dagene 5.-9. november. Husk det.

Bestyrelsen

Rejsefonden

Sjællandsafdelingen holdt sin 3 blomstertombola i maj måned og ser sig nu i stand til igen at uddele et antal rejsegavekort til syge kammerater.

Disse kan komme i betragtning, såfremt de opfylder følgende betingelser:

Er og har du været medlem af Gestapofangerne Sjællandsafdeling i mindst 1 år, regnet fra 4. oktober 1973, og har du været arresteret af den tyske besættelsesmagt i årene 1940-45 af en vis varighed, mindst 1 måned, så kan du skrive et lille brev med dit navn, adresse, angive hvor længe du har været medlem af foreningen, dato for din arrestation og frigivelse samt hvilket fængsel eller hvilken lejr, du har siddet i.

Kammerater, der tidligere har fået legatet, kan naturligvis ikke komme i betragtning.

Send brevet inden 15. november til nedenstående adresse. Det vil så indgå i en lodtrækning i december, hvor 7 medlemmer kan blive de heldige vindere af et rejsegavekort.

Der er således i år uddelt 15 rejsegavekort.

*Solveig Skjøtt
Ibstrupvej 25, 2820 Gentofte.*

30-årsdagen for befrielsen

Sjællandsafdelingen har i anledning af, at det til næste år er 30 år siden Danmarks befrielse foreslået programsekretær fru Lis Møller at lave en tv-udsendelse med kammerater, der blev hårdt ramt af KZ-ophold og modstandsfolk, der blev mærket for livet under deres indsats. Vi har foreslået, at udsendelsen kommer til at hedde »Hvordan er det gået dem 30 år efter?« Fru Lis Møller har beredvilligt lovet at lave udsendelsen, såfremt fjernsynet giver grønt lys, hvilket vi håber, at det gør

*P.B.V.
Solveig Skjøtt*

Gestapofangerne Sjællandsafdeling

indbyder hermed sine medlemmer m. pårørende til et hyggeligt »Juletog« til Landskrona m/ Skandinavisk Linietafik, Tuborg Havn.

Torsdag d. 12. december kl. 19.00.

Vi byder på *gule ærter m/ flæsk & pandekager*, uhm!! til kr. 17,50. Billige drikkevarer ombord.

Mødested: Afgangshallen kl. 18,30 præcis!
Returbillet kr. 4,80 pr. deltager, som udleveres af Heinrich Winter i hallen.

Vi er tilbage i Tuborg Havn kl. ca. 21,30. Derefter tager vi over i »Restaurant Taktgrænsen«, Strandvejen 143 (over for den grønne flaske) hvor vi har kammeratskabsaften m. gløg osv., samt lejlighed til en svingom.

Kammerater fra andre fangeforeninger er meget velkomne.

Tilmelding: Solveig Skjøtt, Ge. 7187 eller Heinrich Winter, 74 03 22

senest de. 10. december.

Vent dog ikke til den sidste dag!

På gensyn

P. B. v.

Solveig Skjøtt

Runde dage

November

Aage Krebs, Kastrup. Direktør for luftfartshavnsreklamen, fylder 65 den 1. november.

J. P. E. Lundemann, Ørnevej 17, Glostrup, Vestre Fængsels tyske afdeling i 5 mdr fra midten af november 1944 til overførslen til Frøslev 1/3-45. Befrielsen oplevet der. Fylder 60 år 5. november.

Aage Ringsted, boghandler, Amagerbrogade 120, 2300 København S., Neuengamme, Buchenwald, 60 år 11/11.

P. A. Petersen, Vester Sotterup, fylder 65 den 18. november.

Erik Skårup Petersen, tidligere Dachau, fylder 60 den 21. november.

Arne Hedegård Rasmussen, Bredegrund 19, 3., 2300 København S., Neuengamme 69031, Bullenhuserdam. 50 år 24/11. Han har gennem nogle år gjort en betydelig indsats for at skabe interesse for landsstævnerne. Hans vittige taler har kastet glans over mange samvær.

December

Hans Marius Jensen, Guldbergshave 22, 3., (502) 2200 København N., Neuengamme 50998, Buchenwald, 80 år 8/12.

Ejl. Fangel, Katrinevej 7, Ny Fløng, 2640 Hedehusene, tidligere Dachau, fylder 70 år den 9. december.

Keld Schieck, Brandholmsallé 7 c, 2610 Rødovre, Neuengamme 68394. Dalum. 60 år 17/12.

J. C. Raahauge Jensen, Vestergårdsvej 44, 1., 2600 Glostrup, Neuengamme 69373, 65 år 20/12.

C. M. Gjerlev, fhv. godsinspektør, Batterivej 29, 6400 Sønderborg fylder 90 den 29. december.

Go-cart- og knallertbaner – men ikke som nabo til Ryvangen

Gunnar Mortensen, Ryparken 74, Kbh. Ø., har nu modtaget et svar fra formanden for Københavns borgerrepræsentation, Egon Weidekamp, i anledning af hans påtale af faren for, at der ville blive anlagt go-cart- og knallertbane på det tidligere kaserneareal i Ryvangen.

Der ville i så fald blive henlagt meget støjende aktiviteter som nabo til Danmarks Mindelund.

Det bekræftes i svaret, at Foreningen Socialt Boligbyggeris Ungdomsklubber har haft planer om etablering af en knallertbane, men at disse planer nu er opgivet efter henstilling fra magistratens 3. afdeling.

Da man imidlertid tilskriver de nævnte aktiviteter stor kriminalpræventiv betydning, vil nye baner blive anlagt – men på andre steder.

Og det var jo det, hele sagen drejede sig om – set fra Ryvangens venners synspunkt.

Pas på de ældre i trafikken!

K.N

**STØT KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND**
A. E. - Valby

Sv. Zink Christensen
Bording Station

BRUG TANDLÆGEBISTAND
F. Løbger

Skandinavisk Motor Co. A/S
Banemarksvej 12-16
Glostrup

KAJA KONFEKTION
Isenvad pr.
7430 Ikast
Tlf. (07) 14 00 45

STIG KNUDSEN
VÆRKTØJSFABRIK
HÅNDVÆRKERBYEN 33-35
2670 GREVE STRAND

I ESRUM

MUNKEBAKKEN 14

(03) 29 03 69

De tyske fængsleres porte åbnede sig for hende

De danske og norske fangers gode vej i de tyske fængsler lægger værdifuld bøg på bordet for mange landes læsere- også de danske.

Hiltgunt Zassenhaus

Mandag den 30. september efterkom en del repræsentanter fra dagblade, ugeblade og tidskrifter en indbydelse fra DET SCHÖNBERGSKE FORLAG til at være sammen med Hiltgunt Zassenhaus i Den gyldne Fortun ved Gammel Strand.

Anledningen var udsendelsen på dansk af hendes nye bog: Mure.

Hiltgunt Zassenhaus var naturligvis samværrets midtpunkt, men det var dog forlagskonsulent Paul Monrad, der kom med det første indlæg.

Hans historie var en solstrålehistorie midt i alt det triste. Monrad fortalte: Da Hiltgunt Zassenhaus lige efter befrielsen havde skrevet sin lille bog: »Stå vagt i mørket«, satte forlagsleder Steen Hasselbalch ind. Det var svært at skaffe papir i de dage, men han fik papirfabrikkerne til at stille papir til rådighed uden vederlag. Derefter gik han til Dyva og Jeppesen, der lovede at trykke gratis.

Sidst var han hos boghandlerforeningens hæderkronede formand Johs. Barkholt. Han udsendte en opfordring til danske boghandlere om at sælge den lille bog uden fortjeneste. Sådan gik det til, at der blev skaffet penge til, at Hiltgunt kunne studere ved Københavns Universitet.

Den nu foreliggende bog er på 254 sider og fremtræder i smukt, men ikke prangende udstyr. Den er en moden kvindes stærkt udvidede udgave af den første. Den er først udsendt i Norge, senere i USA. Den er også udsendt i England. Hun er dog selv mest spændt på, hvordan den tyske udgave vil blive modtaget i Tyskland.

»Da jeg kom over den danske grænse var det, som om jeg kom til en anden verden«, fortæller Hiltgunt.

Hun fortæller om sit første møde med dansk gæstfrihed på Greve Strand hos fru Jepsen i sommeren 1933.

Da hun som vandrer søgte ly for regnen under et træ, standsede en bil op, og en venlig dame spurgte på dansk den tyske pige: Hvad søger Du?

Ganske spontant svarede hun: Jeg søger friheden.

I Hamborg havde de krævet, at hun skulle hilse »Heil Hitler«, men hun nægtede. Hun stødte på mure hos et folk, der tog friheden for givet og derfor mistede den... mure af cement, som ikke kunne ses eller berøres - usynlige mure, bygget af fordomme, frygt, had og det, der var værre, nemlig ligegyldighed. Hun tilføjer: Hitler vil leve videre, så længe murene består.

★

UNDER KRIGEN blev hun indkaldt til at gøre arbejdet som brev censor og tolk. Hun skulle derfor gennemlæse danske og norske tugthusfangers breve til og fra fængslerne. Som tolk blev det endvidere hendes arbejde at ledsage den danske pastor Boas og den norske pastor Svendsen, og det var under udøvelsen af disse funktioner, hun med stort mod gjorde en indsats, som fangerne og deres familier er hende dybt taknemlig for. Hun smuglede breve ind, fordelte vitaminpiller og enten selv fortalte nyheder fra fronten eller tolererede, at præsterne gjorde det.

Alle, der kender det farefulde i jobbet, vil beundre hende for det - og samtidig ønske, at der havde været langt flere tyskere, der havde gjort som hun gjorde.

★

DANSKE FANGER skaffede hende dansk visum, hun blev ridder af Dannebrog af 1. kl. og tildelt Røde Kors's hæderstegn.

Som ung dansk læge rejste hun til Baltimore og forenedes med sin mor, der nu er højt oppe i årene.

Hendes navn i USA er Margaret. Det skyldes, at man i USA ikke opfatter det teutoniske Hiltgunt. Navnet er forøvrigt toledet, og både Hilt og Gunt betyder kamp, så man må sige, at hun har gjort sit navn til sit livsprogram.

Hendes bog er åbenhjertig og dybt menneskelig, og den ligner ikke nogen af de andre bøger, der er udsendt om de fem år i Danmark og Norge.

Hiltgunt Zassenhaus: Mure. Oversat fra »Walls« af Jens Eisenhardt. 256 s., kr. 59,50. Det Schønbergske Forlag.

LANDSFORENINGEN ERHVERVSHÆMMEDE FRA FRIHEDSKAMPEN

LANDSLEDEREN:

FORRETNINGSUDVALG:

Landsformand: Oskar Verner, Murergade 10, 2200 København N., telf. (01) 35 50 12.

Næstformand: Alfred Berthelsen, Trøjborgvej 76, 8200 Århus N., telf. (06) 16 63 18. Richard Andersen, Gersingevej 18, 5000 Odense, telf. (09) 14 38 27.

Kasserer: Anna Strunge, Musvågevej 20, 8210 Århus V., telf. (06) 16 98 12.

Sekretær: Tage Revsgård Andersen, Bogholder Alle 77, st. 2720 Vanløse, telf. (01) 71 01 48.

Derudover består landsledelsen af formændene for afdelingerne:

KØBENHAVNS AFDELINGEN:

Kontor: Hulgårdsvej 110, 2400 København NV, telf. (01) 19 67 91.

Sociale sager: Mandage og onsdage kl. 10-15 og efter aftale.

Formand: Rs. Bonde-Larsen, Marievej 7, 2740 Skovlunde, telf. (01) 94 99 04.

ÅLBORG AFDELINGEN:

Formand: Johannes Poulsen, Lektorvej 31, 9000 Ålborg, telf. (08) 12 40 87.

ÅRHUS AFDELINGEN:

Formand: Alfred Berthelsen, Trøjborgvej 76, 8200 Århus N., telf. (06) 16 63 18.

ESBJERG AFDELINGEN:

Formand: Halvor Thomassen, Torvegade 159, 6700 Esbjerg, telf. (05) 12 87 83.

FYNS AFDELINGEN:

Formand: Alf Møller, Fauerskov, 5591 Gelsted, telf. (09) 49 14 35.

NORDSJÆLLANDS AFDELINGEN:

Formand: Ove Laursen, »Dyssekilde«, Ganløse, 2760 Måløv, telf. (03) 18 30 46.

SYDFYNS AFDELINGEN:

Formand: Louis Artell, 5892 Gudbjerg, telf. (09) 25 15 43.

Causeri om spionagen

Men bedre mikrofonforhold efterlyses

Mogens Hjorth holdt d. 7. oktober i Frihedsmuseet et interessant causeri over spionage, og fortalte bl.a. om agenternes mere eller mindre farefulde arbejde. Samtidig lærte man også om, hvordan den perfekte agent skulle være for ikke at blive opdaget.

Stormagterne brugte ca. 5 år på at udanne dem, før de blev sendt i marken. Det er fejlagtigt at tro, man kan blive en rig mand af at spionere. Stilede man efter dette, var der virkelige penge at hente for spioner i handelsspionage. Vi fik også at vide, at amerikanerne kunne holde Kru-schevs tale, før han selv holdt den, og tyskerne havde et fuldt hold optrænedes »engelske soldater«, som de kaldte deres hemmelige våben.

★

Opskrift på en god agent: Han skal være uhyre effektiv, være totalt blottet for nerver, hensynsløs, koldblodig, kosmopolit og uden nær familie.

Efter pausen blev der stillet en del spørgsmål, men der kunne sagtens være stillet mange flere, idet emnet jo spænder vidt. Man manglede nogle flere spændende episoder fra besættelsestiden.

Der var da nok af dem.

Mikrofonerne i salen på Frihedsmuseet er og bliver elendige. Der må kunne opstilles noget mere effektivt, så alle kan høre.

29 06